

Títol
Projecte Òrbita
Autoria i correu electrònic de contacte
Institut J. Mestres i Busquets en representació de la Xarxa Local de Transició Escola Treball de Viladecans Contacte: a8053364@xtec.cat
Resum (abstract) d'unes 150 paraules
Aquest Projecte neix de la necessitat compartida pels Instituts de Viladecans en el marc de la Xarxa de Transició Escola Treball en la que participen des de l'any 1996, d'aplicar estratègies d'atenció a la diversitat de l'alumnat, que permetin donar resposta a les seves necessitats educatives, tot assolint els objectius previstos de l'etapa a partir de metodologies específiques i una organització dels continguts, activitats pràctiques i, en el seu cas, matèries, d'una manera diferent a l'establerta amb caràcter general.
Conceptes o paraules clau
Diversificació Atenció a la Diversitat Necessitats educatives específiques Treball en xarxa Programa de Diversificació Curricular
Objectius
Objectius marc: • Donar resposta a les necessitats educatives d'alumnes amb risc d'exclusió en el tram final de la seva escolarització obligatòria. • Reconduir actituds i provocar l'interès per la seva formació. Objectius educatius amb l'alumnat: • Evitar el fracàs escolar d'aquests alumnes, que per les seves característiques i biografies personals i escolars, no sempre encaixen en l'oferta educativa. • Aconseguir, en conseqüència, atendre'ls de maneres més ajustades a les seves competències i qualitats personals per accedir al currículum de l'etapa de secundària obligatòria i acreditar d'acord amb els seus objectius generals i competències bàsiques. • Fer possible un bon clima de treball, potenciant actituds bàsiques de convivència, respecte i tolerància. • Positivar l'aprenentatge escolar i atribuir-li sentit. • Potenciar valors com la responsabilitat, el compromís personal i grupal, la superació i

l'esforç.

- Millorar les habilitats socials i incidir en conductes més prosocials.
- Establir processos de millora de l'autoconcepte i l'autoestima.
- Millorar l'autonomia personal i la capacitat de previsió.
- Orientar els alumnes escolarment i professionalment i despertar interessos famílies oferint alternatives viables a les necessitats educatives dels seus fills, formatius i professionals.
- Implicar les famílies en els objectius educatius i millorar, alhora, les relacions centres.

Exposició del treball (experiència, recerca o bona pràctica)

És prou sabut que a la secundària hi ha un tant per cent d'alumnes que no aconsegueixen acreditar l'etapa, i alguns d'ells estan abocats al fracàs escolar.

Els centres solem desenvolupar el que anomenem estratègies d'atenció a la diversitat, maneres diferents d'acompanyar l'alumne en el seu procés d'aprenentatge. Amb tot, alguns alumnes no presenten una resposta gaire positiva a aquestes solucions, continuen rebutjant l'entorn escolar, esdevenint "objectors escolars" amb absentisme preocupant.

Aquest programa neix de la necessitat compartida pels quatre Instituts de Viladecans, d'aplicar estratègies d'atenció a la diversitat de l'alumnat, que permetin donar resposta a les seves necessitats educatives, tot assolint els objectius previstos de l'etapa a partir de metodologies específiques i una organització dels continguts, activitats pràctiques i, en el seu cas, matèries, d'una manera diferent a l'establerta amb caràcter general.

A fi de trobar alguna resposta per aquests nois i noies, es va crear una subcomissió de la Xarxa Local de Transició Escola Treball de Viladecans, amb representants dels quatre Instituts públics de la població, dels Serveis Educatius del Baix Llobregat II, de l'Ajuntament i la inspecció per dissenyar el present Programa de Diversificació Curricular.

El PDC "Òrbita" és una mesura d'atenció a la diversitat més que planteja unes hores d'activitats especials fora del centre, combinades amb d'altres dins els Instituts, una experiència escolar compartida que ha evolucionat de les aules obertes actuals dels quatre centres, per donar resposta a les necessitats educatives d'alumnes amb risc d'exclusió en el tram final de la seva escolarització obligatòria on s'utilitza l'entorn social com element educador.

Sabem que són models que s'estan desenvolupant arreu de Catalunya. Pensem que la clau de la col·laboració entre l'Ajuntament, entitats i els Instituts és considerar l'individu com a ciutadà abans que alumne.

Parlem d'un nou "espai educatiu", una col·laboració de les empreses i entitats del municipi en l'educació dels seus ciutadans. No és una formació professionalitzadora, sinó una experiència en el món laboral que ha de contribuir a assolir les competències bàsiques de l'etapa.

Estem convençuts que la col·laboració dels Instituts i l'Ajuntament suposa sempre una

millora qualitativa important atès que obre noves vies, porta a l'optimització de recursos i guanys humans i professionals.

Tot i que els programes concrets de cada centre poden tenir les seves característiques específiques, existeixen una sèrie d'elements comuns a tenir en compte en l'organització d'aquestes experiències educatives compartides.

- Són intervencions educatives on hi participen de manera activa diferents serveis i institucions conjuntament amb l'institut.
- Es realitzen dins l'horari lectiu i comporten la sortida del centre de l'alumnat, un màxim de 10 hores setmanals (30% de l'horari).
- Estan adreçades a alumnes de 3r i 4t d'ESO de difícil integració a l'aula ordinària, amb problemes actitudinals i de motivació, amb mancances acadèmiques i sense expectatives clares sobre el seu futur després de l'ensenyament obligatori.
- Els seus objectius són, bàsicament, reconduir actituds disruptives o d'absentisme, adquirir competències bàsiques i disminuir el fracàs escolar, orientar i ajudar l'alumnat en el coneixement del món professional i facilitar-los eines per a la seva posterior inserció laboral.
- Ha de ser una estratègia més dels centres per atendre la diversitat. Els alumnes que participen en aquestes experiències han d'haver exhaurit prèviament d'altres vies ordinàries d'atenció a la diversitat dels centres.
- El treball fora del centre pretén aprofitar l'estímul de canvi d'ambient: sortir del centre, conèixer professionals diferents, posar-se en contacte amb el món laboral. La idea és convertir el món real, l'entorn al centre, la ciutat en un espai educatiu per ajudar a l'assoliment de la maduresa de l'alumne.

A tall d'exemple, una mostra d'activitats singulars que s'han dut a terme fora del centre:

- Tallers preprofessionalitzadors: els alumnes fan tallers en instal·lacions gestionades pels ajuntaments o d'altres institucions, on l'alumne/a acostuma a no fer només un taller, sinó que funcionen de manera rotatòria. Alguns exemples: administratiu-informàtica, animació comercial, cambrer-hoteleria, decoració-pintura, imatge digital, fusteria, lampisteria, jardineria, taller de medi ambient, educació en l'esport i el lleure, impartits per personal extern als centres: monitors de tallers, educadors de carrer i socials, tècnics, assistents socials i d'altres treballadors dels ajuntaments,...

Els alumnes són acompanyats als tallers per un professor del centre.

- Experiències directes en el món laboral: estades a empreses reals de manera rotatòria (canvi trimestral o quadrimestral), assistits per un responsable del lloc de treball que els orienta i dirigeix.
- Tastets d'oficis: activitats fora del centre on es mostra la visió de diferents oficis. Les activitats estan lligades a escoles d'ensenyament reglat o no reglat i a empreses de l'ofici que es treballa.

- Dins dels centres o en d'altres espais del municipi, també hi ha experiències que suposen la participació d'altres agents com a monitors (educadors de carrer, assistents socials, psicòlegs, infermers/res, ...) i on els alumnes realitzen tallers relacionats amb orientació i ús del temps lliure, conductes saludables o d'altres temes que donin suport a la tutoria.

Per a l'aplicació d'aquests Programes ha estat necessari formalitzar un Conveni de Col·laboració entre Ajuntament i Departament d'Educació.

També ha estat imprescindible formalitzar convenis de col·laboració en el cas que els alumnes facin estades a empreses, signats pel representant legal de l'empresa, l'Ajuntament, l'Institut, l'alumne/a i el pare/mare.

Per tal de fer front a possibles responsabilitats pel fet d'estar l'alumne fora del centre se sol signar una pòlissa d'assegurances (pot oscil·lar entre 200 – 600 euros l'any per tots els alumnes).

Resultats, conclusions i prospectiva

Els centres valorem molt positivament l'experiència. D'una banda perquè hem pogut compartir i intercanviar experiències del treball de les aules obertes dels 4 centres. Ha permès un treball conjunt entre els tutors d'aquestes aules i consensuar un projecte comú.

Les experiències dels alumnes han sigut molt satisfactòries pel seu desenvolupament personal i per potenciar les seves pròpies motivacions personals així com per integrar-se en altres entorns aliens al centre.

Cada alumne s'ha adaptat satisfactòriament a les expectatives previstes i a més han establert un vincle afectiu i personal amb els responsables de cada entitat col·laboradora.

Remarcar que l'experiència ha estat tant positiva pels alumnes que per això es va creure convenient ampliar-ne el nombre en el conveni d'enguany.

La clau està en:

- Considerar l'individu com a ciutadà abans que alumne. “Un alumne absentista és alhora un ciutadà que pot comportar un impacte negatiu en el municipi, un futur pare de família...”.
- Corresponsabilitzar les empreses i les entitats del municipi en l'educació dels seus ciutadans.
- Utilitzar l'entorn real com a espai educatiu i com a esquer per tal de predisposar l'alumne al canvi.

Qüestions i/o consideracions per al debat

Bibliografia

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Serveis Territorials al Baix Llobregat

